

Občanská zpravodaj

č. 1/92

MĚSÍČNÍK OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA VE BŘEHÁCH

cena 3,- Kčs

LEDNOVÁ VŠEHOCHUŤ

Právě jsme přežili vánoce a doufejme, že všude ve zdraví, což je nejdůležitější, protože ze všech ježíškovských dáreků je nejkrásnější ten, sejde-li se pod stromečkem celá rodina, kde nikdo nechybí.

Pak přišel Silvestr a ten má být veselý a bujarý. Aby nebyl veselý zase tak moc, postarala se televize o to, abychom to s tou veselostí nepřehnali a aby nebyla zábava "k popukání" nebo dokonce abychom se neváleli smíchy. Snad jsme se i bez toho dovedli pobavit a Nový rok jak se patří přivítat. Ten nám totiž navodil atmosféru nejen pracovní, ale i plesovou. Ta se nějak nechce rozbíhat. Není to dobře už proto, že tady máme nevyužitý taneční sál. A už Voskovec s Werichem zpívali: "...po práci legraci...", tak pokud tu práci máme, pokud pracujeme, jak se od nás žádá, jak pracují naši sousedé, kteří jsou nám dávaní za vzor, máme na zábavu a legraci nárok a dokonce je to nutné. Tak vzhůru do plesové sezóny s bály a karnevaly. A předtančit nám na nich může úspěšná taneční skupina, kterou vede paní

Světlana Hofmanová. Pak záleží už jen na nás.

Víme dobře, že nejen prací živ je člověk, tak nesmíme zapomenout, že nastal čas zabíjaček, kdy na dvorku visí pašící vypaření do bělorůžova a vůně, která se šíří po celém okolí, je typická a slibná. Co to dalo práce, než se takový cvalík dostal do rukou našeho mistra řezníka. Potom už je na hospodyně, jak se všemi těmi produkty naloží. Tak ať se vám ten pašík vydaří! A dobrou chuť!

V lednu byly dříve také tak zvané "bílé týdny", kdy naši obchodníci zlevňovali ložní prádlo, záclony a jiné zboží. Snad ani letos nezapomenou na ten dobrý zvyk, který bude všem milý a přijde všem vhod. U nás máme zase po delší době čtyři prodejny s dobrým sortimentem, kde nabídka určitě převyšuje poptávku. To je dobré a hlavně nemusíme pro každou maličkost do Přelouče. Tak jen houšť a hodně zdaru všem, kteří se starají o naše zásobování i posezení u dobrého piva. Vždyť Břehy nejsou jen "ledajaká" obec, ale obec s velkou tradicí.

CAUSA LAŠTOVIČKA

S laskavým svolením paní Kubátové pretiskujeme článek o našem občanovi, najemci výrovskeho mlýna, panu Laštovičovi, který byl uveřejněn v preloučském Rostu.

Redakční rada Rostu dostala pěkný dopis od p. Danihelky, který navrhl zveřejnit některé případy občanů, jimž se stala krivda. Na jeho popud jsme navštívili paní Laštovičovou.

Zastavujeme na malé návsi v Seníku před nízkým domem. Doprovázejí mne příbuzní paní Laštovičkové. Víta nás drobná, mila paní, srdečně tiskne ruku a z ní i její domácnosti na nás dýchne skromnost, vyrovnanost a nezvykle vnitřní světlo nenapadne téměř 85-leté ženy, která si dodnes zachovala pohybovou i duševní svěžest. Tu jí mohou mnozí mladí zavídat. Ani stopa po nenávisti, pomstě a už vůbec ne po senzacechtivosti.

Začínám otázkou: "Paní Laštovičková, jak to vlastně bylo se mlýnem ve Břehách?"

Vyprávění začíná:

"Můj manžel František Laštovička se stal v roce 1933 najemcem mlýna ve Břehách - Výrově za 120.000,- Kčs ročně, k němuž patřilo i hospodářství. Majitel pan Macháček zbankrotoval a celý majetek byl zatížen hypotékou. V péči měno muze se darilo dluhy splácet, během několika let mlýn dobře prosperoval.

Během války platilo nařízení, že se může semlít jen určité množství obilí. Ostatní putovalo pro armádu. U nás se mlelo na černo. Všichni věděli, že nebudou odmitnuti. Přestože hrozilo prozrazení, udání a tomu odpovídající trest, my jsme vyhověli."

V celém širokém okolí sedmnácti vesnic se vědělo, že Laštovičovi nenechají nikoho hladovět. Zákazník měl povoleno dát si semlít třeba jen jeden q. Pan Laštovička semlel víc, zákazník ovšem neplatil peníze, ale částí obilí a toto obilí se nechávalo těm lidem, kteří neměli nic. Bylo nutné vest dvoji

účetnictví. Jednou kterýsi revident prohlásil: "Až ta německá spravedlnost na vás kapne, půjdete každý na sibenici asi třicetkrát." Za války bylo semleto na trista vagonů načerno. Velitel pardubického gestapa Flages, který si najal výrovský revír, jezdil spolu s hospodářským radou do myslivny. Jestliže přijížděli ve směru od Pardubic, museli zastavovat u vrat mlýna. Po válce ovšem komunisté obvinili Laštovičkovy ze spolupráce s gestapem.

"Když zavřeli učitele Veseleho ze Břehů, který učil také naše děti, rozhodla jsem se orodovat za něj a pozvat velitele na zabíjačku. Pan řidici Dlouhý mě naučil německy povídání, které jsem mu přeřikala. Pan Veselý se skutečně po čase vrátil a potvrdil, že mu urgencye pomohla. Sám říkal: "Nebýt vás, určitě bych to nepřežil."

Po roce 1945 se dostalo Laštovičkovým poděkování ústy pana Havranka za statečné chování v době okupace.

Tentýž pan Havranek už z titulu pracovníka ONV v roce 1949 mluvil úplně jinak. Viděli jsme také fotografii, na které byl tento děkovný rituál.

Ale to už přišel rok 1948, mlýn byl znárodněn a pan Laštovička byl jmenován zmocněncem a na 17 ha poli hospodářil soukromě. V této době se všude hledal nepřítel. První, na koho se uťočilo, byli Chvojkovi a hned za nimi byli Laštovičovi. Obžaloba zněla: "SABOTÁŽ". Ve mlýně se zjistil přebytek 260 q obilí. I přes to, že to byl nesmysl, stíhání pokračovalo.

Nesmyslnost spočívala v tom, že mlýn měl přípustný promelek 3,5% z důvodu zastaralého strojního vybavení. Díky dobré údržbě se podařilo snížit promelek na 1,5%. Díky tomu vznikl takto vykonstruovaný přebytek. Tehdejší vedoucí krajské prokuratury Dr. Kučera prohlásil, že to stíhat nebude. Předseda MNV ve Břehách pan Bubla, současně také tajemník ONV v Prelouči, poslal dokonce tři telegramy Gottwaldovi, Zápotockému a ministru vnitra Noskovi. Celý výsledek lze shrnout

Abychom zabránili různým dohadům, sdělujeme vám, že poplatek za napojení ke kanalizaci se celostátně zvýšil na 1, 50 Kčs/lm³. Spotřeba se počítá dle počtu osob v jednotlivých domech.

Víme, že toto zvýšení je velice nepříjemné, ale musíme dodržet zákon FMF č. 4/91.

ZPRÁVA PRO VŠECHNY ZÁJEMCE

O PROPAGACI SLUŽEB A O INZERCÍ !

Všichni, kdo mají zájem o inzeráty, o propagaci svých služeb i výrobků, budou moci využít skříněk umístěných u prodejny potravin a u autobusové zastávky na Festovně. Tato služba je bezplatná.

Občany, kteří užívají obecní pozemky, upozorňujeme na to, že s novou vyhláškou č. 393/91 (ceny nemovitostí a úhrady za užívání pozemků) budou nově stanoveny podmínky užívání (ceny, kategorizace pozemků), vlastní smlouva zůstává nedotčena.

Vzhledem ke změnám v držení pozemků vyvolaným restitucemi, realizací zákonů o majetku měst a obcí a zákona o půdě nebude možné do zjištění skutečného rozsahu majetku obce vybrat od občanů nájem za užívání pozemků. O termínu, kdy budou moci občané na obecním úřadě zaplatit poplatek, bude veřejnost vyrozuměna. Současně bude v těch případech, kdy pozemek bude mimo majetek obce, oznámeno, s kým má občan dále jednat.

F. Moravec

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou chceme poděkovat panu Smolíkovi za rychlý a kvalitní úklid okolí jeho domu. Ti z vás, kteří jste na skládku šrotu upozorňovali, se nyní sami můžete přesvědčit, jak má vypadat okolí domů. Pan Smolík předvedl ostatním, že když se chce, tak to jde.

Děkujeme.

LaBe

Znám křišťálovou studánku,
kde nejhlubší je les,
tam roste tmavé kapradí
a vókol rudý vřes.

Tam ptáci, laně chodí pít
pod javorový kmen...

Také znám asi tři studánky v našem okolí, sice nejsou křišťálové, ani k nim nechodí pít ve dne ani v noci téměř žádní ptáci, zajáci, srny natož laně. Tyto druhy jsou (téměř) na vyhynutí, takže ani ty studánky neplní svou funkci.

Z křišťálové studánky nečerpá vodu ani naše obecní vodárna s dobrou úpravnou a vzornou obsluhou, které se vždy nepodaří načerpat nám křišťálovou vodu na pití.

A přece se můžeme těšit z vody, které máme dost a kterou nám závidí každý kolemjdoucí. Je to náš rybník Buňkov, vklíněný krásnou scénérií od vesnice k lesu, odrážejícím se na jeho hladině celý den stejně tak, jako v noci měsíc. Procházka kolem vody je jednou z nejkrásnějších v okolí a

rozhodnout se, z které strany je rybník nejhezčí, je těžké. Celé léto skýtá možnost rekreace v kempu a celou zimu slouží jako kluzišťě všem adeptům ledních sportů. Teď už nemusejí kluci v noci tajně prokopávat zmrzlou hrázku mezi "haldou" a loukou, aby louku zatopili a na zmrzlých ostrůvcích pak hráli a krasobruslili "na mrňáčku" Hlavním posláním Buňkova je ovšem chov ryb a částka, kterou rybáři vyprodukují není jistě zanedbatelná.

Začali jsme křišťálovou studánkou a vraťme se ke křišťálové vodě pitné, kterou nám slibuje připojení se k vodovodnímu řadu města Přelouče, na což se těšíme a snad se i brzy dočkáme !

A že se snad dočkáme i čistých studánek, ze kterých bude pít i zvěř, odchovaná našimi myslivci v nových remízciích a mezích !

Naše příroda je krásná a stojí za to o ni pečovat, o každou rostlinku, keř či strom, o každý závan čistého vzduchu, o křišťálovou vodu.

takto : Pan Bubla odvolan z funkce a Dr. Kucera díky konexím s Čepičkou přeložen do Prahy. Jeho nástupce z krajské prokuratury podal novou žalobu, ale soudce pana Lastovičku zprostil viny. Soudce byl okamžitě propuštěn a svědek díky natlaku změnil svoji výpověď.

(pokracování přístě)

ZAJÍMAVOSTI ZE ŠKOLNÍ KRONIKY

Ředitelé školy ve Výrově každoročně ve školní kronice zaznamenávali počty žáků v jednotlivých třídách, stručné životopisy učitelů, kteří je učili, nezapomněli ani na výuku náboženství a návštěvy školních inspektorů. Dnes nám mile pohladí i takováto zprávička:

Pro obveselení žáků 11. července 1905 se na 3 vozech konal společný výlet na Kunětickou horu.

Dále se dozvídáme o změnách v řízení školy i obce:

12. února 1905 zemřel předseda místní školní rady pan Gervás Kutina a po něm se stal předsedou nově zvolený starosta Břehů pan František Šejvl, rolník z č. p. 24

Neméně zajímavé jsou i zprávy o počasí a živelných pohromách. Dočteme se, že v roce 1904 bylo jaro velmi mokré, léto suché a parné. Potoky a menší říčky vyschly, byla nouze o vodu. Obilí bylo dosti pěkné, ale bylo málo brambor. Tráva zaschla a bylo málo píce pro dobytek. Zeleniny vyrostlo málo a byla špatná. Následkem neúrody brambor velice stouply ceny potravin.

V tomto roce bylo také velké množství požárů. V přiškolené obci Přelovicích 4. července vyhořely domy č. 14, 15 a 32. Poté 22. srpna další domy č. 8, 9, 10, 16, 17, 18, 37 a 38. V následujícím roce 1905 v Lohenicích 3. července vyhořely domy č. 3, 4, 5 a 55, 22. listopadu pak 6 domů a 1 stodola. Červený kohout se nevyhnul ani obci Břehy, neboť 4. července 1906 po čtvrté hodině odpolení vypukl požár v čísle 47 a po něm následovně v dalších domech, které také vyhořely: č. p. 2, 7, 9, 10, 35, 36, 43, 46 a stodola u čísla 42.

Za povšimnutí stojí i zápisy o dobrodincích školy. V roce 1908 místní školní rada darovala 10 K na učební pomůcky a 40 K na školní potřeby chudým žákům. Výrovský mlynář pan J. A. Macháček daroval 5 K, Sdružení dřevařských dělníků ve Břehách 20, divadelní ochotníci v Přelovicích 6 K a pan Josef Liška, knihař v Přelouči, sešity v ceně 8 K.

A opět stavy žactva v některých letech:

1. září 1905	244 žáci
1. září 1909	198 žáků
1. září 1910	213 žáků
1. září 1914	200 žáků

Poslední údaj už pochází z doby I. světové války. Jejím následkem byla návštěva školy slabá, počet zameškaných půldnů se proti minulým létům zvýšil třikrát. V dalších letech války pořádali žáci za dozoru učitelů sbírky vlněného a bavlněného textilu, měděných, mosazných a cínových předmětů na válečné potřeby. Dále žáci sbírali jahodové a ostružinové listí a kopřivy, které po usušení byly odeslány do továrny na chemické přípravky u Vídně, kde se vyráběl čaj pro bojující vojáky.

- nov -

JSOU PRY NA SVĚTĚ TAKOVÁ MÍSTA...
... kde je zakázáno odhazovat na ulici nedopalky, ba dokonce platí zákaz kouření na veřejných prostranstvích. V Československu (a naše rodná víska na tom není jinak) tohle neplatí. My se setkáme spíše s jinou situací. Dokonalý, bezchybný a naprosto nekritizovatelný dospělý prohodí větu na způsob onoho známého "tojealedneskahroznámládež", následně potáhne z cigarety a špačka i prázdnou krabičku odhodí tam, kde právě stojí. A stojí-li takto často třeba na autobusové zastávce, není se co divit, že je brzy pod střechem čekárny pěkně nastláno. Samozřejmě i ostatní dospělí mu vydatně vypomáhají. Též mládež, která považuje večery prožité společně s cigaretou na zastávce autobusu za užitečné a smysluplné. No a ten svinčik uklidí někdo jiný.

LVo

PĚHLED POHYBU OSOB VE BŘEHÁCH

ROK	CELKEM	MUŽI	ŽENY	ZEMŘ	NAR	PŘIST	ODSTĚ
1968	823	380	443	7	11	17	15
1969	811	380	431	14	7	19	26
1970	815	382	433	8	7	36	22
1971	805	375	430	10	15	26	18
1972	786			13	16	29	46
1973	797			10	18	29	27
1974	808			9	21	18	14
1975	812			12	18	32	35
1976	822			7	14	50	43
1977	821			9	11	16	27
1978	835	401	434	8	14	40	30
1979	849	405	444	10	12	24	12
1980	862	414	448	7	13	12	14
1981	886	426	460	5	7	36	13
1982	886	430	456	15	8	27	20
1983	907	440	467	6	14	27	14
1984	910	441	469	14	10	19	12
1985	911	445	466	7	10	19	21
1986	902	445	456	15	8	21	23
1987	889	442	447	9	14	10	28
1988	873	435	438	10	9	18	33
1989	886	438	448	8	9	28	16
1990	887	442	445	10	5	30	23
1991	898	437	453	11	7	24	17

DO NOVÉHO ROKU

třeba s rozbitým sklem telefonní budky, pokácenými břízami poblíž vodárny či ohništěm tamtéž. Vy, původci těchto "jevů a úkazů", i vy, kdož se k podobným kouskům chystáte, vezte, že pokuty za tyto počiny jsou nemalé!

Není právě tenhle druh zábavy zbytečný?

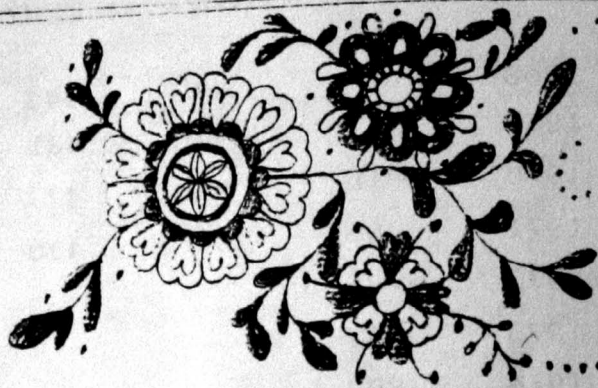
Po začátku roku také nejspíš otrnulo některým majitelům psů. Mnozí z nich se totiž domnívají, že nejvhodnější místo pro venčení jejich čtyřnohých přátel je v bezprostředním okolí samoobsluhy v Nerudově ulici. Upozorňujeme je, že i letos platí zákaz znečišťování veřejných prostranství a volné-pobíhání psů v obci.

Dne 29. 12. 1991 bylo svoláno poslední zasedání v roce pro členy OZ a jejich rodinné příslušníky. V restauraci "Na Cikánce" se na rozdíl od ostatních zasedání neprojednávaly věci obecní, ale došlo zde k prvním společnému posezení členů a jejich manželek od počátku činnosti OZ.

Pro místní jedovaté jazyky uvádím, že veškeré náklady spojené s tímto sezením byly hrazeny z odměn členů OZ, kteří si tyto částky stříádali pro tento účel po celý rok.

LaBe

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

**SRDEČNĚ
BLAHOPŘEJEME !**

Perete záclony v pračce ? A což ty starší, o které už máme obavy, že je nevyndáme celé ?

Natočte do vany vlažnou vodu, rozmíchejte 2 prášky do pečiva a namočte záclony na 1 - 1 1/2 hodiny a potom lehce vymáchejte. Nová voda může být teplá a další vymáčení už normální. Bez ždímání záclony lehce usušte a zavěste.

- ha -

**ŽERTY HRAVÉ I DRAVÉ
aneb**

DOBŘÁ RADA NAD ZLATO

Chcete privatizovat a nemůžete se rozhodnout kde ? Pak jediné
v PIVOVAŘE !

Protože kanóny se rozšroubují, ale pivo se u nás bude pít pořád !

- ha -

KOUPÍM JÁ TI PEJSKA,

koupím, má milá,
abys jak ten pejsek
věrná mi byla !

Tak co ? Koupíme si pejska - nebo psa ? Nebudeme se zabývat výcvikem psa čistokrevného, to ponecháme odborníkům. Ať už si pořídíte malého či velkého oříška, určitě ho vaše děti budou mít rády a tato láska bude oboustranná.

Záleží teď na vás, kolik místa mu chcete obětovat a kolik času věnovat na jeho výchovu - výchovu v dobrém ! Věřte, že když nepozná hůl na bití, řetěz, na kterém bude celý den a celou noc uvázan, prázdnou misku, když má hlad, anebo dokonce misku bez vody, když žízní, potom to bude váš přítel nejvěrnější.

Nedávno jsem šla ke známým a jen jsem otevřela branku, ozval se pronikavý hlásek psiho štěkotu a ten mne doprovázel až k domovním dveřím, ze kterých vyšla paní a říkala: "My ho máme místo zvonku, on je tak šerednej, až je krásnej." Podívala jsem se na to krásné strašidýlko, které ohlídá celý velký dům se zahradou a dvorkem a svým oddaným pohledem vás ujistí o své lásce k "paničce".

Vašemu psovi stačí jednou za měsíc vysypat kožíšek práškem proti obtížnému hmyzu, občas uděláte z chleba kuličku, do které zabalíte tabletku na odčervení, a naučíte-li ho nebát se vody, pak se od brzkého jara do pozdního podzimu nemusíte starat o jeho lázaň, zaplave si s chutí v každé vodě, ke které ho přivedete. Jeho pobyt ve vašem bytě pak nebude postrachem, ale milou chvílí, uvidíte, jak vás bude postrádat, budete-li mimo domov, a jako pomínutý vás bude vítat se všemi projevy své lásky.

Vezmete-li vašeho psa na procházku, nebudete se nudit. A až bude po návratu blaženě usínat únavou, mrkne po vás třeba jen jediným okem, jako by chtěl říci: "Bylo to moc prima - tobě pro zdraví a mně pro radost !"

Tak s chutí do výběru toho vašeho přítele a hlídače !

A šťastnou ruku!

- ha -

REDAKTOR LENKA VOMLELOVÁ
JARMILA JIRAVOVÁ
VYDÁVÁ OBECNÍ ÚŘAD VE BŘEHÁCH